

Максимова А.В.**УДК 657.1****УПРАВЛІННЯ ПРОМИСЛОВИМ ПІДПРИЄМСТВОМ ЗА УМОВ
ФУНКЦІОНУВАННЯ ERP-СИСТЕМ: ОБЛІКОВИЙ АСПЕКТ**

***Анотація.** Оптимізації бізнес-стратегії промислових підприємств сприяє реалізація механізму інформаційного забезпечення обліково-аналітичної системи за умов впровадження ERP-систем удосконалення методів обліку, контролю та аналізу.*

Процес впровадження управлінських інформаційних систем на вітчизняних підприємствах полягає в розробці і впровадженні систем бюджетування, інвестиційного планування, формування міжнародної звітності і базової системи зберігання фінансової інформації, з якою будуть пов'язані всі інші фінансові і економічні системи і з якої формуватимуться всі необхідні звіти як управлінського, так і бухгалтерського характеру.

Важливий критерій ефективності системи управління - узгодженість управлінських дій на всіх рівнях, від розробки стратегічних цілей підприємства до рівня оперативного управління. Цього можна досягти шляхом формалізації цілей у вигляді набору ключових показників діяльності і здійснення оперативного контролю над фактичними результатами роботи по їх досягненню. Взаємна ув'язка етапів розробки системи якості і інформаційних систем підтримки ухвалення управлінських рішень є сьогодні однією з ключових ідей технології розвитку промислового підприємства.

***Ключові слова:** управління, системи, облік, підприємство.*

***Анотация.** Оптимизации бизнес-стратегии промышленных предприятий способствует реализация механизма информационного обеспечения учетно-аналитической системы при условии внедрения ERP-систем через усовершенствование методов учета, контроля и анализа.*

Процесс внедрения управленческих информационных систем на отечественных предприятиях заключается в разработке и внедрении систем бюджетирования, инвестиционного планирования, формирования международной отчетности и базовой системы хранения финансовой информации, с которой будут связаны все другие финансовые и экономические системы и из которой будут формироваться все необходимые отчеты как управленческого, так и бухгалтерского характера.

Важный критерий эффективности системы управления - согласованность управленческих действий на всех уровнях, от разработки стратегических целей предприятия до уровня оперативного управления. Этого можно достичь путем формализации целей в виде набора ключевых показателей деятельности и осуществления оперативного контроля над фактическими результатами работы по их достижению.

Взаимная увязка этапов разработки системы качества и информационных систем поддержки принятия управленческих решений является сегодня одной из ключевых идей технологии развития промышленного предприятия.

***Ключевые слова:** управление, системы, учет, предприятие.*

***Summary.** The realization of the mechanism of the informational support of the registration-analytical system on the assumption of the introduction of ERP- systems by means of the improvement of accounting, controlling and analysis methods favours the optimization of business strategy of industrial enterprises .*

The process of the introduction of management information systems to domestic enterprises consists in the development and introduction of the systems of budgeting, investment planning, forming of international accounting and the basic system of the storage of financial information, which all other financial and economic systems will be connected with and which all necessary reports of both administrative and book-keeping character will be formed of.

The important criterion of the efficiency of managerial system is the co-ordination of management activities at all levels, beginning from the development of strategic aims of an enterprise to the level of operative management. It can be attained by the formalization of aims in the form of a set of key indicators of function and realization of the effective control over actual job results in their achievement.

The mutual linkage of the development phases of the quality system and the information systems of the management decision making support is one of key ideas of the technology of the development of an industrial enterprise today.

***Keywords:** management, systems, accounting, an enterprise.*

Вступ. Сучасні промислові підприємства повинні мати можливість застосовувати різні методи виробничого менеджменту, залежно від особливостей виробничих процесів і форм організації виробництва.

Впровадження на промислових підприємствах ERP-систем забезпечує високий рівень достовірності даних, оперативність в отриманні необхідної інформації, єдність представлення інформації для усіх підрозділів.

Концепція ERP (Enterprise Resource Planning - "Планування ресурсів підприємства") з'явилася на початку 90-х років і підтвердила свою життєздатність. Її поява була обумовлена необхідністю усунення недоліків властивих системам типу MRP II (Manufacturing resource planning).

Основною вимогою під час впровадження систем класу ERP є досить жорстка вимога щодо побудови бізнес-процесів підприємства, яка пов'язана з регламентацією документообігу, своєчасністю внесення в систему первинних облікових даних, визначенням принципів обліку і вимог до аналітичних даних.

Сама ERP платформа і побудова на її основі повнофункціональної інформаційної системи стає при цьому вже вторинним по відношенню до тих ризиків, які супроводжують перебудову внутрішніх процесів промислового підприємства.

Системи цього класу більшою мірою орієнтовані на роботу з фінансовою інформацією для вирішення завдань управління підприємством з територіально розподіленими ресурсами, тобто так званих корпорацій.

Проблема та її зв'язок з науковими та прикладними задачами. Рівень інформаційного забезпечення ухвалення управлінських рішень, що сприяє поліпшенню результатів діяльності господарюючого суб'єкта ще не досяг відповідного рівня і не відповідає в повному обсязі вимогам сучасної ринкової економіки. Цими вимогами мають бути:

- доступність і достовірність інформації;
- своєчасність її надходження;
- задоволення потреб користувачів тощо.

Процес глобалізації економіки, науково-технічний прогрес щодо засобів зв'язку, бурхливий розвиток міжнародних відносин створили необхідні передумови для побудови єдиного інформаційного простору як на рівні окремих країн і у світовому масштабі, так і в окремо взятій державі. Отже, має місце процес побудови інформаційної економіки.

За ринкових умов функціонування промислового підприємства, основний інтерес з погляду отримання достовірної та оперативної інформації про господарську діяльність представляє його єдиний інформаційний простір.

Закупень Т.В. інформаційний простір розглядає як територію, «охоплену» інформацією, інформаційними ресурсами та інфраструктурою, в рамках якого всі суб'єкти мають однакові можливості отримання, передачі і всіх інших маніпуляцій з інформацією в будь-якій точці цього простору» [2, с. 20].

На думку О.Е. Калініної, «інформаційний простір доцільно визначати як вид простору, виділений на основі визнання ендегенності інформаційного чинника виробництва, що включає відносини господарюючих суб'єктів з приводу, як окремого чинника, так і відповідних умов, ресурсів і продуктів їх діяльності» [3, с. 46].

Щоденний моніторинг функціонування великого холдингу за умов наростаючого обсягу оперативної і стратегічної, внутрішньої і зовнішньої інформації неможливий без оперативного надання вже обробленого масиву даних, необхідного для ухвалення управлінських рішень. Недостовірна інформація викликає ланцюгову реакцію, наслідком чого є послідовність неправильних [4, с. 48].

Облікова інформація має значний економічний вплив на суспільство та є складовою частиною його інформаційного простору. Обліковий інформаційний простір промислових підприємств покликаний забезпечити інформаційну підтримку користувачів в процесі ухвалення рішення; підвищити ефективність управління підприємством, державного управління соціально-економічним розвитком суспільства; створити умови для ефективного функціонування ринкових механізмів.

Мета досліджень. Одне з основних завдань фінансового менеджера – це забезпечення ліквідності підприємства, щоб підприємство у будь-який момент часу було здатне виконати свої фінансові зобов'язання.

Викладення матеріалу та результати досліджень. Потужні промислові підприємства не можуть обійтися без автоматизації облікових процесів, при цьому вони вимушені вести облік для різних цілей і груп користувачів: бухгалтерський, податковий (фіскальний), управлінський, виробничий, тощо, формувати фінансову (бухгалтерську) звітність за вітчизняними стандартами, відповідно до МСФЗ або US GAAP, а також будь-які види звітності відповідно до внутрішніх, корпоративних вимог і традицій.

Важливість завдань обліку і управління фінансами не викликає сумнівів. Саме тому виробничі функції MRP-II систем були доповнені модулями для вирішення трьох категорій фінансових завдань :

- фінансовий облік;
- управлінський облік;
- управління фінансами.

Ступінь комплексного управління і обліку в ERP - так само найважливіший критерій її якості. Управлінський облік, бухгалтерський і податковий облік, управління ланцюжками постачання, система управління проєктами, виробничий облік, реалізовані у рамках єдиної системи з одного боку і відповідність особливостям кожного виду обліку з іншого боку забезпечують високу ефективність використання ERP, - рішення в компанії.

Побудова обліку виходячи з корпоративних цілей і особливостей дає можливість гнучкого управління бізнесом і контролю за його найважливішими показниками. При побудові ERP-системи, що об'єднує окремих юридичних осіб або філії компанії в єдине облікове поле, в основу беруться загальні міжрегіональні стандарти і правила, що стоять вище локальних нормативних правил бухгалтерського і податкового обліку окремо взятого регіону.

Можливість ведення у рамках єдиної ERP-системи і загального управлінського обліку і локального бухгалтерського і податкового обліку є однією з ключових вимог географічно або юридично розподілених структур.

Можливості ERP-систем в частині регулювання грошових потоків побудовані на тому, що в системі є уся необхідна для цього інформація, включаючи деталі розрахунків з постачальниками, замовниками і персоналом. У ERP-системах додані механізми управління транснаціональними корпораціями, включаючи підтримку декількох валютних поясів, мов, валют, систем бухгалтерського обліку і звітності.

Ці відмінності у меншій мірі зачіпають логіку і функціональність систем, а більшою мірою визначають їх інфраструктуру і масштабованість - до декількох тисяч користувачів. При цьому різко зростають вимоги до надійності, гнучкості і продуктивності програмного забезпечення і обчислювальних платформ, на яких реалізуються системи.

ERP-система не може вирішити усіх завдань управління підприємством і є як би основою, на базі якої виконується інтеграція з іншими застосуваннями вже використовуваними на підприємстві.

У частині фінансового обліку, ERP- система забезпечує облік операцій з дебіторами і кредиторами, матеріально-виробничих запасів, основних засобів і нематеріальних активів(з нарахуванням амортизації), облік виробничих операцій і інші функції бухгалтерського обліку. Система також забезпечує мультивалютність, дозволяючи вести облік операцій в різних валютах.

Важливою якістю ERP-систем є те, що вони не лише забезпечують ведення бухгалтерського обліку відповідно до національного законодавства, але і дозволяють складати звітність відповідно до міжнародних стандартів – МСФО (IAS) і GAAP.

Окрім того, ERP-система дозволяє автоматизувати бухгалтерський документообіг і звітність. Це стосується таких функцій, як формування рахунків на оплату (у тому числі на різних мовах, залежно від контрагента), розрахунки з постачальниками і замовниками (у тому числі в іноземній валюті), обробка документарних операцій (інкасо, акредитиви, чеки, векселі), звітність по термінах платежів, вивіряння операцій по банківських рахунках та інші.

Ці функції є загальноприйнятими, тому їх використання у вітчизняній практиці не викликає серйозних проблем..

В сучасних умовах підприємству для ефективної виробничо-господарської діяльності необхідно мати загальну систему обліку, де облікова інформація сприятиме процесу розроблення і реалізації ділової стратегії організації, а інструменти бухгалтерського обліку будуть вписані в процес стратегічного управління (рис. 1).

Інформаційна система повинна відповідати стратегії підприємства. Тільки в цьому випадку вона буде здатна принести організації максимальну користь і забезпечити успіх у конкурентній боротьбі [5, С.98–99].

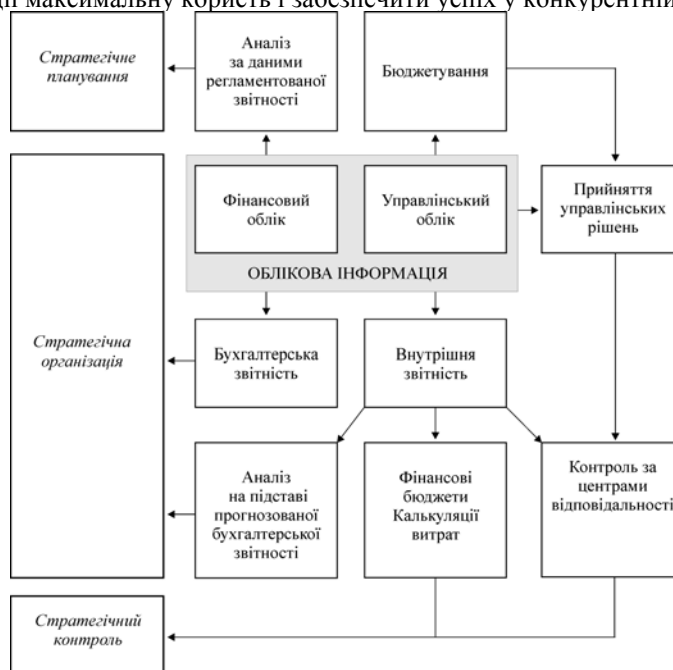

Рис. 1. Облікова інформація, що забезпечує процес управління підприємством

Управляти процесом виробництва, в сучасних умовах, не знаючи точно, як у його ході витрачаються різноманітні ресурси в поточній і довгостроковій перспективі, неможливо. Отже, з метою управління ресурсами необхідно їх вимірювати, а засоби вимірювання повинні бути адекватні сучасним технологіям управління. У зв'язку з цим, функції управління, такі як планування, облік, контроль, аналіз, розглядаються в сукупній взаємодії, цільової, тактичної і стратегічної спрямованості на фінансові результати підприємства. За таких умов значно важче підтримувати баланс між вимогами ринкової економіки і обліково-фінансовою системою організацій. Об'єктивно виникає необхідність, виходячи з концепції єдиного облікового інформаційного простору і особливостей промисловості, у необхідності систематизації облікових позицій.

В умовах інформаційної економіки та глобалізації світової економіки істотно ускладнилось управління бізнесом, що сприяє скороченню часу, необхідного для вибору оптимального управлінського рішення.

З точки зору типової ERP-системи вважається, що підприємство складається з деякого числа виробничих цехів, кожен з яких, у свою чергу, включає декілька робочих центрів.

Висновки. На багатьох промислових підприємствах ще немає єдиної, чітко сформульованої та обґрунтованої концепції формування і розвитку управлінського обліку, використовуються лише окремі його елементи (інформація, знання, контроль, управлінський облік, професійний рівень виконавців тощо). Інтерес до облікового аспекту на промислових холдингах значний не лише тому що в економіці більшості країн вирішальну роль відіграють підприємства з великою кількістю структурних підрозділів і зайнятого персоналу. Комплексне дослідження проблеми обліку на підприємствах холдингового типу є важливим

кроком у реформуванні системи управління підприємств України на основі різнобічної спеціалізованої облікової інформації.

Джерела та література:

1. Гушко С. В., Шайкан А. В., Іщенко М. І., Шкіря Н. Л., Сагайдак М. П. Методологія та організація обліково-аналітичної системи управління холдингових компаній: Монографія / С. В. Гушко, А. В. Шайкан, М. І. Іщенко, Н. Л. Шкіря., М. П. Сагайдак. – Кривий Ріг: КЕІ ДВНЗ «КНУ», 2012. – 645 с.
2. Закупень Т. В. Правовые и организационные аспекты формирования информационного пространства государств-участников СНГ / Т. В. Закупень. – М.: Молодая гвардия, 1998. – 237 с.
3. Калинина А. Э. Модель регионального информационного пространства / А. Э. Калинина // Информационная экология. Информационная кампания по пропаганде экологических знаний в информационном обществе: Сборник статей. – М.: Высший химический колледж РАН, 2003. – С. 46–49.
4. Катгулев А. Н., Северцев Н. А. Математические методы в системах поддержки принятия решений / А. Н. Катгулев, Н. А. Северцев. – М.: Высшая школа, 2005. – 311 с.
5. Перекрестова Л. В., Нелюбова Н. Н. Информационное пространство управления предприятиями / Л. В. Перекрестова, Н. Н. Нелюбова. – Волгоград: Изд-во ВолГУ, 2004. – 210 с.

Максимюк М.Н.

УДК 338.48

ОЦЕНКА ПОЛНОТЫ СТАТИСТИЧЕСКОЙ ИНФОРМАЦИИ О РАЗВИТИИ ДЕЛОВОГО ТУРИЗМА В АРК

Аннотация. В процессе исследования изучена полнота официальных источников информации о развитии делового туризма в АРК и Украине; выявлены недостатки в отечественных официальных источниках информации о развитии делового туризма. Предложено уточнить определение туризма в ЗУ «О туризме» в соответствии с рекомендациями ООН; совершенствовать сбор и обобщение статистической информации о развитии туризма и делового туризма в частности согласно Международным рекомендациям по статистике туризма (2008 г.) и Вспомогательного счета туризма: рекомендуемой методологической основы (2008 г.), подготовленные ООН.

Ключевые слова: деловой туризм, полнота статистической информации

Анотація. У процесі дослідження вивчена повнота офіційних джерел інформації про розвиток ділового туризму в АРК і Україні; виявлені недоліки у вітчизняних офіційних джерелах інформації про розвиток ділового туризму. Запропоновано уточнити визначення туризму в ЗУ «Про туризм» відповідно до рекомендацій ООН; удосконалювати збір і узагальнення статистичної інформації про розвиток туризму й ділового туризму зокрема згідно з Міжнародними рекомендаціями по статистиці туризму (2008 р.) і Допоміжного рахунку туризму: рекомендованої методологічної основи (2008 р.), які підготовлені ООН.

Ключові слова: деловой туризм, повнота статистичної інформації

Summary. During the research of the completeness of statistical information official sources on the business tourism development in Crimea and Ukraine was studied: Statistics administration in Crimea, State Statistics Service of Ukraine and World Travel & Tourism Council (WTTC); disadvantages in domestic official sources of statistical information on the business tourism development were found out: information presented only about the amount of tourists, but not about the business tourist expenses.

For the improvement of quality of statistical information on the business tourism development in Crimea and Ukraine it is necessary to: develop and adopt the way of completion of new government statistical observation form №1-tourism (annual) "Travel activity report over 20__ year"; to specify the definition of tourism in the Law of Ukraine "About tourism" according to United Nations recommendations; to perfect the collection and generalization of statistical information on development of tourism and the business tourism in particular according to International Recommendations for Tourism Statistics 2008 and Tourism Satellite Account: Recommended Methodological Framework, prepared by the Statistics Division of the United Nations Department of Economic and Social Affairs (UN DESA).

This will enable tourism statistics data to take part in GDP of Ukraine formation (to estimate tourism contribution to GDP) and to conduct the comparative analysis and interstate comparisons between tourism statistics.

Keywords: business tourism, completeness of statistical information

«Полнота информации во многом характеризует качество информации и определяет достаточность данных для принятия решений или для создания новых данных на основе имеющихся» [1]. Как отмечает А.Ю. Александрова, одной из проблем статистики туризма является «полнота и достоверность статистической информации» [2, с. 73], что не позволяет принимать адекватные управленческие решения в вопросах развития туризма в целом и делового в частности.

Изучению дефиниции делового туризма посвящены работы Н.Е. Конон, О.Г. Чимитдоржиевой и др. И. Билецкая изучала деловой туризм в контексте развития международного туризма и последствия влияния на него мирового экономического кризиса. Т.О. Горбанева и Н.А. Галамаздина изучали развитие делового